

[Wilhelm]

arbejderne betale herfor. Nogle vil placere hele forbrugsnedgangen på det kollektive forbrug. Andre vil delvis ramme også det private forbrug. Nogle vil gøre det mere hårdhændet og hurtigtvirkende. Andre vil strække det lidt længere og afbøde nogle af de værste virkninger. Men det fundamentale er man enig om: løsningen skal findes på kapitalens betingelser, de grundlæggende kapitalistiske styringsmekanismer, profitmotivet og markedsmekanismen, skal ubetinget respekteres, og skal de søges påvirket, så skal det ske ved gulerodsmetoden, erhvervstilskud o. lign. Hvorom alting er, vi skal eksportere os ud af krisen.

Den anden hovedlinje går ud på, at det er perspektivløst at søge at konkurrere os ud af krisen. Alle andre kapitalistiske lande vil forsøge det samme, og resultatet bliver ét endeløst internationalt skruebrækkeri, ikke bare på den hjemlige, men på den internationale arbejderklassens bekostning. At krisen ikke har nogen løsning overhovedet, fordi kapitalisme og krise nu engang er uløseligt forbundet. At den tilstræbte løsning på kapitalens egne betingelser, når den lykkes bedst, tværtimod bærer kimen i sig til den næste krise. At løsningsforsøg på kapitalens betingelser aldrig er i arbejderklassens interesse. At man derimod direkte – og det vil sige til en vis grad ved tilsidesættelse af de kapitalistiske styringsmekanismer – skal gribe ind over for det vanvid, at et par hundrede tusinde mennesker afskæres fra at skabe værdier. At dette skal ske ved at give dem mulighed for at skabe værdier, som er sikret afsætning, eksempelvis et garanteret boligbyggeri på mindst 40.000, forbedret offentlig service, energibesparelser og alternativ energiforsyning, fremkaldt ved påbud om standarder og normer over for elværker og bygningssejere m. v.

Blandt disse to krisepolitiske hovedlinjer – den ene, som vil stabilisere kapitalismen på dens egne betingelser, gennem internationalt skruebrækkeri at eksportere os ud af krisen og uundgåeligt lægge op til den næste krise, og den anden, som blot i beskedent omfang vil bryde med kapitalismens betingelser, opgive illusionen om at løse kapitalismens kvadratur og i stedet bruge den af kapitalismen lediggjorte arbejdskraft til at gøre samfundet bedre, om ikke mere profitabelt, og dermed skabe et bedre udgangspunkt for en fornuftig

og demokratisk samfundsindretning – blandt disse to hovedlinjer har socialdemokratiet klart valgt og fastholdt den første. Og dette er ikke ændret en tøddel ved valget og regeringsskiftet. Både det dramatiserede og noget panikagtige hastelovskompleks og den mere omfattende regeringserklæring viser dette. Selv om der som før nævnt er garneret med nogle småforbedringer.

Specielt om hastelovene, som vi kommer grundigere ind på senere i dag, vil jeg sammenfattende sige: der er fikst garneret med småforbedringer. Dem stemmer vi for. Talmæssigt bliver det endda nok de fleste af forslagene. Men det centrale og det helt afgørende, nemlig lønstoppet, er vi på det kraftigste imod. I øvrigt kan selv garneringen være tvetydig. Prisstop kan lyde besnærende, men vi har før set, at det kun er en udsættelse, at hele skraldet kommer ved udløbet, så virkningen kun reelt har været den ene at borttrylle en dyrtidsportion eller to fra det lønregulerende januarpristal, hvilket i øvrigt vil være en for regeringen gunstig, ja, måske ligefrem nødvendig baggrund for at få held med det generelle angreb på selve dyrtidsreguleringen, som man utvivlsomt stiler imod som led i en mere permanent ordning, en »social kontrakt«, og som vi ikke vil forsømme nogen lejlighed til at advare lønarbejderne imod.

Af regeringens mere langsigtede planer – og det betyder jo med disse regeringer enhver plan, der rækker ud over to måneder – skal jeg kun hæfte mig ved et par stykker.

Vi har sympati for den tendens, der ser ud til at være i de bebudede skatteforslag. Det gælder dog ikke forslaget vedrørende fremmedarbejdernes forsørgelseskontrakter, som er et knæfald for den småracistiske kampagne, højrefløjen har iværksat, hvilket endda ligeud indrømmes i bemærkningerne til kataloget. Men det får vi lejlighed til at diskutere grundigere ved den forespørgselsdebat om indvandrerproblematikken, som VS anmeldte i september, og som nu er genanmeldt.

Til sidst om det socialdemokratiske flagskib, ØD, som nu er blevet til UD, udbytteudeling. Jeg skal ikke gentage hele vores argumentation imod disse forslag til stabilisering af det kapitalistiske system ved økonomisk og ideologisk integration af lønarbejderne, kun understrege, at vores holdning er den samme til den nye variant. At der trods be-